



3375

ΕΦΗΜΕΡΙΣ ΤΗΣ ΚΥΒΕΡΝΗΣΕΩΣ

ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ

ΤΕΥΧΟΣ ΠΡΩΤΟ

Αρ. Φύλλου 160

20 Σεπτεμβρίου 2010

ΝΟΜΟΣ ΥΠ ΑΡΙΘ. 3877

Σύστημα προστασίας και ασφάλισης της αγροτικής δραστηριότητας.

Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ
ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ

Εκδίδομε τον ακόλουθο νόμο που ψήφισε η Βουλή:

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Α΄ ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΑ ΕΘΝΙΚΟΥ ΣΥΣΤΗΜΑΤΟΣ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ ΚΑΙ ΑΣΦΑΛΙΣΗΣ ΤΗΣ ΑΓΡΟΤΙΚΗΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑΣ

Άρθρο 1 Προστασία και ασφάλιση της αγροτικής δραστηριότητας - Ορισμοί

1. Οι υπηρεσίες προστασίας και ασφάλισης της αγροτικής δραστηριότητας παρέχονται μέσα από ένα ενιαίο εθνικό σύστημα που οργανώνεται και λειτουργεί σύμφωνα με τις διατάξεις του παρόντος νόμου και τελεί υπό την εποπτεία του Υπουργού Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων. Οι υπηρεσίες αυτές συντονίζονται, παρακολουθούνται και ελέγχονται από τη συνιστώμενη με το άρθρο 2 του παρόντος νόμου Διεύθυνση Διαχείρισης Κρίσεων και Κινδύνων στον Αγροτικό Τομέα του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων.

2. Οι υπηρεσίες προστασίας και ασφάλισης της αγροτικής δραστηριότητας παρέχονται από:

α) τον Οργανισμό Ελληνικών Γεωργικών Ασφαλίσεων (ΕΛΓ.Α.), νομικό πρόσωπο ιδιωτικού δικαίου κοινής ωφελείας που ιδρύθηκε με το ν. 1790/1988 (ΦΕΚ 134 Α΄), ανήκει εξ ολοκλήρου στο Δημόσιο και εδρεύει στην Αθήνα,

β) τις ασφαλιστικές επιχειρήσεις, τους αλληλοασφαλιστικούς συνεταιρισμούς και τα Ταμεία Αλληλοβοήθειας και

γ) τη Διεύθυνση Διαχείρισης Κρίσεων και Κινδύνων στον Αγροτικό Τομέα του άρθρου 2 του παρόντος νόμου για τα προγράμματα της Πολιτικής Σχεδίασης Έκτακτης Ανάγκης και συναφείς υπηρεσίες που αφορούν στην ασφάλιση της αγροτικής παραγωγής και του αγροτικού κεφαλαίου.

3. Οι υπηρεσίες προστασίας της αγροτικής δραστηριότητας περιλαμβάνουν:

α) την υποχρεωτική ασφάλιση στον ΕΛΓ.Α. των κινδύνων που αναφέρονται στο άρθρο 5 του παρόντος νόμου και περιλαμβάνονται στους σχετικούς Κανονισμούς Ασφάλισης,

β) τις προαιρετικές για τους παραγωγούς ασφαλίσεις, με επιδοτούμενο ασφαλιστρο, που συνάπτονται με ασφαλιστικές επιχειρήσεις, αλληλοασφαλιστικούς συνεταιρισμούς ή άλλους ασφαλιστικούς φορείς, περιλαμβανομένου και του ΕΛΓ.Α. και που καλύπτουν κινδύνους που δεν καλύπτονται ή καλύπτονται μερικώς από την υποχρεωτική ασφάλιση της προηγούμενης περίπτωσης,

γ) τις καλύψεις που παρέχονται με τα Προγράμματα Κρατικών Ενισχύσεων που έχουν εγκριθεί από την Ε.Ε. και

δ) την ενεργητική προστασία της αγροτικής παραγωγής, του φυτικού, ζωικού, αλιευτικού, υδατοκαλλιεργητικού και εγγείου κεφαλαίου των αγροτικών εκμεταλλεύσεων, που ασκείται από τον ΕΛΓ.Α. δυνάμει του ν. 2342/1995 «Ενεργητική προστασία της γεωργικής, κτηνοτροφικής και αλιευτικής παραγωγής και άλλες διατάξεις» (ΦΕΚ 208 Α΄) όπως ο νόμος αυτός ισχύει κάθε φορά.

Άρθρο 2 Σύσταση Διεύθυνσης Διαχείρισης Κρίσεων και Κινδύνων στον Αγροτικό Τομέα στο Υπουργείο Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων

1. Στο Υπουργείο Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων συνιστάται νέα Διεύθυνση υπαγόμενη απευθείας στον Υπουργό με την ονομασία «Διεύθυνση Διαχείρισης Κρίσεων και Κινδύνων στον Αγροτικό Τομέα» αποτελούμενη από δύο Τμήματα, με σκοπό: α) το συντονισμό, την παρακολούθηση και τον έλεγχο της λειτουργίας των νομικών προσώπων των εδαφίων α΄ και β΄ της παραγράφου 2 του άρθρου 1 του παρόντος νόμου και την οργάνωση και λειτουργία των προαιρετικών για τους παραγωγούς επιδοτούμενων ασφαλίσεων της παραγράφου 3 εδάφιο β΄ του άρθρου 1 του παρόντος νόμου (1ο Τμήμα) και β) την άσκηση των αρμοδιοτήτων για τα προγράμματα κρατικών ενισχύσεων (2ο Τμήμα). Η Διεύθυνση στελεχώνεται με το αναγκαίο προσωπικό εκ του Υπουργείου ή /και με προσωπικό αποσπώμενο ή μετατασσόμενο από άλλη υπηρεσία του δημόσιου ή γένει τομέα. Προϊστάμενοι της Διεύθυνσης αυτής

και των Τμημάτων ορίζονται υπάλληλοι του κλάδου ΠΕ γεωτεχνικών ή ΠΕ4 Διοικητικών - Οικονομικών ή ΠΕ5 Αναλογιστών ή ΠΕ9 Στατιστικών. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων, Εσωτερικών, Αποκεντρωμένης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης και Οικονομικών, καθορίζονται η ονομασία των Τμημάτων, οι ειδικότητες, τα προσόντα και τα καθήκοντα των υπαλλήλων της Διεύθυνσης και των Τμημάτων, καθώς και κάθε άλλη αναγκαία λεπτομέρεια για την εφαρμογή του άρθρου αυτού.

2. Στην αρμοδιότητα της Διεύθυνσης αυτής υπάγεται ιδίως:

α. Η κατάρτιση και η υποβολή προς έγκριση στους Υπουργούς Οικονομικών και Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων, των ακόλουθων προγραμμάτων του επόμενου έτους: (i) του ετήσιου προγράμματος προαιρετικής ασφάλισης της αγροτικής δραστηριότητας, κατά τα ειδικότερα οριζόμενα στο άρθρο 18 στο οποίο προσδιορίζονται κυρίως οι προς κάλυψη κίνδυνοι, οι απαλλαγές και οι λοιποί όροι κάλυψης, οι πόροι που προορίζονται για την επιδότηση του ασφαλιστή, τα ποσοστά επιδότησης του ασφαλιστή, οι τιμές αποζημίωσης των προϊόντων και τα λοιπά τεχνικοασφαλιστικά ή γεωργοτεχνικά στοιχεία που είναι απαραίτητα για την εφαρμογή των σχετικών ασφαλιστικών προγραμμάτων και (ii) του ετήσιου προγράμματος των κρατικών ενισχύσεων στο οποίο καθορίζονται οι κρατικές ενισχύσεις που χορηγούνται προς τα νομικά πρόσωπα της παραγράφου 2 του άρθρου 1 για την εκπλήρωση των σκοπών τους και η κατανομή τους σε κατηγορίες ανάλογα με τον ειδικότερο σκοπό χορήγησής τους.

β. Η διαχείριση των κρατικών ενισχύσεων που καθορίζονται στην υποπερίπτωση (ii) της προηγούμενης περίπτωσης α'.

γ. Η κατάρτιση πρότυπων βασικών όρων ασφαλιστηρίων συμβολαίων, οι οποίοι εγκρίνονται με κοινή απόφαση των Υπουργών Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων και Οικονομίας, Ανταγωνιστικότητας και Ναυτιλίας.

δ. Ο έλεγχος των ασφαλιστηρίων συμβολαίων, όπου αυτά απαιτούνται, για τους φορείς της παραγράφου 2 του άρθρου 1 του παρόντος νόμου, ως προς τη συμβατότητά τους με τους βασικούς όρους του προηγούμενου εδαφίου γ', ο έλεγχος της επιλεξιμότητας των φορέων που υποβάλλουν αίτηση συμμετοχής στο ετήσιο πρόγραμμα Γεωργικών Ασφαλίσεων και ο έλεγχος της επιδότησης του ασφαλιστή.

ε. Η εκπόνηση μελετών και η υποβολή προτάσεων και εισηγήσεων προς τον Υπουργό Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων για τροποποιήσεις των υφιστάμενων καλύψεων του ΕΛΓΑ, που προβλέπονται στους Κανονισμούς του ή την κάλυψη κινδύνων του άρθρου 5 του νόμου αυτού που υπάγονται στην ασφάλιση του ΕΛΓΑ, και οι οποίοι δεν προβλέπονται στους Κανονισμούς του και δεν ασφαρίζονται άμεσα, καθώς και για κάθε θέμα που αφορά στη δραστηριότητα του ΕΛΓΑ.

στ. Η συγκέντρωση και επεξεργασία στατιστικών δεδομένων, η εκπόνηση αναλογιστικών μελετών και ο προσδιορισμός του τεχνικού ασφαλιστή και η παρακολούθηση της απορρόφησης και αξιοποίησης του συνόλου των πόρων των νομικών προσώπων της παραγράφου 2 του άρθρου 1 του παρόντος νόμου.

ζ. Η κατάρτιση απολογιστικών εκθέσεων για την προηγούμενη διαχειριστική χρήση και η υποβολή τους στον

Υπουργό Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων σχετικά με τη λειτουργία των νομικών προσώπων της παραγράφου 2 του άρθρου 1 του παρόντος νόμου και τις βελτιώσεις που απαιτούνται, την κατανομή και αξιοποίηση των κρατικών ενισχύσεων που χορηγούνται στα παραπάνω νομικά πρόσωπα.

η. Η διεξαγωγή ερευνών για τους φυσικούς κινδύνους που απειλούν τις αγροτικές εκμεταλλεύσεις και την επεξεργασία, αξιολόγηση και αξιοποίηση των αποτελεσμάτων των ερευνών αυτών.

θ. Η υποβολή προτάσεων στον Υπουργό Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων για την αναδιάρθρωση της αγροτικής παραγωγής και την προσαρμογή των καλλιεργειών στο φυσικό περιβάλλον, με σκοπό την κατά το δυνατόν αποφυγή των καταστροφών, καθώς και την εφαρμογή τεχνικών για την ελαχιστοποίηση του αποτελέσματος των ζημιών.

ι. Η παροχή τεχνικών συμβουλών στους αγρότες και στις οργανώσεις των αγροτών σε θέματα πρόληψης, προστασίας και ασφάλισης κατά της επέλευσης καταστροφικών φυσικών κινδύνων.

3. Στην ως άνω Διεύθυνση υπάγονται και οι αρμοδιότητες για τα προγράμματα κρατικών ενισχύσεων που μεταφέρονται από τον ΕΛΓΑ, στο Υπουργείο Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων σύμφωνα με το άρθρο 21 του παρόντος νόμου.

4. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Οικονομικών, Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων, Οικονομίας, Ανταγωνιστικότητας και Ναυτιλίας, που εκδίδεται ύστερα από εισήγηση της Διεύθυνσης Διαχείρισης Κρίσεων και Κινδύνων στον Αγροτικό Τομέα του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων: α) εγκρίνονται τα προγράμματα της παραγράφου 2α του παρόντος άρθρου και β) καθορίζονται οι διαδικασίες απόδοσης των κρατικών ενισχύσεων που αναφέρονται στο ετήσιο πρόγραμμα κρατικών ενισχύσεων της παραγράφου 2α υποπερίπτωση (ii) του άρθρου αυτού, οι διαδικασίες ελέγχου και επιδότησης του ασφαλιστή, καθώς και κάθε θέμα σχετικό με την εφαρμογή των διατάξεων του παρόντος άρθρου.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Β' ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ ΓΙΑ ΤΟΝ ΕΛΓΑ.

Άρθρο 3 Σκοποί του ΕΛΓΑ.

Ο ΕΛΓΑ έχει τους ακόλουθους σκοπούς:

α) την ασφάλιση της φυτικής και ζωικής παραγωγής και του ζωικού κεφαλαίου των αγροτικών εκμεταλλεύσεων, από ζημιές που προκαλούνται από φυσικούς κινδύνους, παθήσεις και ασθένειες που αναφέρονται στο άρθρο 5 του παρόντος νόμου.

β) την πρόσθετη και την προαιρετική ασφάλιση κατά τα ειδικότερα οριζόμενα στο άρθρο 4 παράγραφοι 4 και 5 του παρόντος νόμου.

γ) την επεξεργασία, αξιολόγηση και αξιοποίηση των ερευνών που πραγματοποιεί η Διεύθυνση του άρθρου 2 του παρόντος νόμου, για τους φυσικούς κινδύνους που απειλούν τις αγροτικές εκμεταλλεύσεις.

δ) την υποβολή προτάσεων στο Υπουργείο Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων για την αναδιάρθρωση της αγροτικής παραγωγής και την προσαρμογή των καλλιεργειών στο φυσικό περιβάλλον, με σκοπό την κατά το δυνατόν αποφυγή των καταστροφών, καθώς

και την εφαρμογή τεχνικών για την ελαχιστοποίηση του αποτελέσματος των ζημιών.

- ε) την παροχή τεχνικών συμβουλών στους αγρότες και στις οργανώσεις των αγροτών σε θέματα πρόληψης, προστασίας και ασφάλισης κατά της επέλευσης καταστροφικών φυσικών κινδύνων, καθώς και την παροχή τεχνικών και στατιστικών στοιχείων στο Υπουργείο Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων,
- στ) τη συμμετοχή του ΕΛΓ.Α. σε προγράμματα ανάπτυξης του αγροτικού τομέα της οικονομίας,
- ζ) την ενεργητική προστασία της αγροτικής παραγωγής, του φυτικού, ζωικού, αλιευτικού και υδατοκαλλιεργητικού κεφαλαίου των αγροτικών εκμεταλλεύσεων, που ασκείται σύμφωνα με τις ειδικότερες διατάξεις του ν. 2342/1995 «Ενεργητική προστασία της γεωργικής, κτηνοτροφικής και αλιευτικής παραγωγής και άλλες διατάξεις» (ΦΕΚ 208 Α'), όπως αυτές ο νόμος ισχύει κάθε φορά,
- η) την εκπαίδευση του προσωπικού του και των εμπειρογνομόνων του «Πίνακα Πιστοποιημένων Εμπειρογνομόνων» που ορίζεται στο άρθρο 17,
- θ) την παροχή υπηρεσιών σε φορείς του Δημοσίου και τρίτους, στο πλαίσιο της εξυπηρέτησης των σκοπών του.

Άρθρο 4

Ασφαλιζόμενα πρόσωπα. Είδος και αντικείμενο ασφάλισης

Α. ΥΠΟΧΡΕΩΤΙΚΗ ΑΣΦΑΛΙΣΗ

1. Στην υποχρεωτική ασφάλιση του ΕΛΓ.Α. υπάγονται όλα τα φυσικά ή νομικά πρόσωπα, καθώς και ενώσεις προσώπων που έχουν την πλήρη κυριότητα, την επικαρπία ή μόνο την εκμετάλλευση αγροτικών εκμεταλλεύσεων της χώρας, πλην της περιοχής του Αγίου Όρους. Δικαίωμα αποζημίωσης έχουν όσοι αποδεδειγμένα έχουν εκπληρώσει τις ασφαλιστικές τους υποχρεώσεις.

2. Στον ΕΛΓ.Α. ασφαλίζεται αυτοδίκαια και υποχρεωτικά από τους κινδύνους και τις παθήσεις του άρθρου 5 του παρόντος νόμου, που περιλαμβάνονται στους σχετικούς Κανονισμούς Ασφάλισης του ΕΛΓ.Α., το σύνολο της φυτικής παραγωγής, της ζωικής παραγωγής και το αντίστοιχο κεφάλαιο των εκμεταλλεύσεων ζωικής παραγωγής. Η κάλυψη από τον ΕΛΓ.Α. των αντικειμένων αυτών, αρχίζει από την ημερομηνία ισχύος του αντίστοιχου Κανονισμού Ασφάλισης του ΕΛΓ.Α..

3. Εξαιρούνται από την υποχρεωτική ασφάλιση του ΕΛΓ.Α. οι πτηνοτροφικές και χοιροτροφικές επιχειρήσεις, καθώς και οι εκμεταλλεύσεις ανθοκομικών και καλλωπιστικών προϊόντων και τα φυτώρια. Οι επιχειρήσεις αυτές μπορεί να υπαχθούν στην ασφάλιση του ΕΛΓ.Α ύστερα από αίτησή τους. Η ασφάλιση αρχίζει τριάντα ημέρες μετά την υποβολή της αίτησης και ισχύει υποχρεωτικά για τρία τουλάχιστον έτη.

Β. ΠΡΟΣΘΕΤΗ ΑΣΦΑΛΙΣΗ

4. Τα πρόσωπα της παραγράφου 1 του άρθρου αυτού δύνανται να ζητήσουν μείωση του ποσοστού απαλλαγής για τις καλλιέργειες που αναφέρονται στο άρθρο 6 παράγραφος 2 του παρόντος νόμου, για τις οποίες προβλέπεται αυξημένη απαλλαγή, καταβάλλοντας πρόσθετη εισφορά, όπως ορίζεται στο άρθρο 7 παρ. 1β του παρόντος νόμου.

Γ. ΠΡΟΑΙΡΕΤΙΚΗ ΑΣΦΑΛΙΣΗ

5. Τα πρόσωπα της παραγράφου 1 του άρθρου αυτού δύνανται να ασφαλιζονται προαιρετικά για κάλυψη ζη-

μιών από κινδύνους που προβλέπονται στο άρθρο 5 και δεν εντάσσονται στους υποχρεωτικά ασφαλιζόμενους κινδύνους του ΕΛΓ.Α., καταβάλλοντας εισφορά, όπως ορίζεται στο άρθρο 7 παρ. 1γ του παρόντος νόμου.

Άρθρο 5

Ασφαλιζόμενοι φυσικοί κίνδυνοι, παθήσεις και ασθένειες

1. Στην ασφάλιση του ΕΛΓ.Α. υπάγονται οι ακόλουθοι φυσικοί κίνδυνοι και ασθένειες, που μπορεί να προκαλέσουν άμεσες ζημιές στη φυτική παραγωγή:

- α) ο παγετός
- β) το χαλάζι
- γ) η ανεμοθύελλα
- δ) η πλημμύρα
- ε) ο καύσωνας και η ηλιακή ακτινοβολία
- στ) το χιόνι
- ζ) οι υπερβολικές ή άκαιρες βροχοπτώσεις
- η) οι κίνδυνοι από τη θάλασσα
- θ) ζημιές από αρκούδα

ι) ζημιές από αγριογούρουνα, στις περιοχές όπου προστατεύονται από τη συνθήκη RAMSAR

ια) ζημιές που προκαλούνται από άγρια κουνέλια, στη φυτική παραγωγή της νήσου Λήμνου

ιβ) οι επιφυτείες και οι κάθε είδους και αιτίας καταστροφικού χαρακτήρα εντομολογικές και φυτοπαθολογικές προσβολές των καλλιεργειών, συμπεριλαμβανομένων και των οφειλόμενων στον περιορισμό της χρήσης λιπασμάτων και φυτοφαρμάκων για λόγους προστασίας της δημόσιας υγείας.

2. Στην ασφάλιση του ΕΛΓ.Α. υπάγονται επίσης οι ακόλουθοι φυσικοί κίνδυνοι, ασθένειες και παθήσεις, που μπορεί να προκαλέσουν άμεσες ζημιές στο ζωικό κεφάλαιο και στη ζωική παραγωγή:

- α) η πλημμύρα
- β) η ανεμοθύελλα
- γ) το υπερβολικό ψύχος
- δ) το χιόνι
- ε) το χαλάζι
- στ) οι υψηλές θερμοκρασίες
- ζ) η κατολίσθηση και η καθίζηση εδάφους
- η) ο κεραυνός
- θ) η πυρκαγιά από ανώτερα βία

ι) κίνδυνοι από άγρια ζώα και κίνδυνοι ανώτερης βίας που επιδρούν στην καταλληλότητα της ζωικής παραγωγής

κ) ασθένειες - παθήσεις: παθολογικές καταστάσεις τοκετού βοοειδών, μετατόπιση ηνύστρου δεξιά με στροφή των βοοειδών, ειλεός των βοοειδών, ατυχήματα (κατάγματα εκτός περιόδου τοκετού) των βοοειδών, άνθρακας, πνευματάνθρακας, ιογενής διάρροια - νόσος των βλενογόνων, κακοήθης καταρροϊκός πυρετός των βοοειδών (γαγγραινώδης κόρυζα των βοοειδών), γαγγραινώδης μαστίτιδα των αιγών και των προβάτων, λοιμώδης αγαλαξία των αιγών και των προβάτων, παραφυματίωση των αιγών και των προβάτων, προϊούσα πνευμονία των αιγών και των προβάτων, λιστερίωση των αιγών και των προβάτων, λοιμώδης πλευροπνευμονία των αιγών, νόσος οιδήματος των αιγών, γαγγραινώδης μαστίτιδα των βοοειδών, κολιβακιλική μαστίτιδα των βοοειδών, νοζεμίαση των μελισσοσημών, σφηγιογόνια (αμερικάνικη) των μελισσοσημών και λοιποί νόσοι επιζωοτικής μορφής.